

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ujabb fordulat.

— Halasztás őszig. —

(—a.) A harmadfélhónap óta huzódó válság minden valószínűség szerint még legalább ennyi ideig, még harmadfélhónapig fog tartani. Hogy pedig akkor milyen módon nyer majd valamelyes megoldást, azt ma még semmiféle beavatott körök nem tudják, sőt maga a korona sincs még ma abban a helyzetben, hogy ezt megmondhatná.

Ennek a halasztásnak természetesen sok káros következménye lesz. Az ügyvivő kormány a legfontosabb dolgokban nem fog határozni, amiből persze sok kár következik az országra. Az igaz, kereskedelem és közgazdaság régóta szenved az állapotot, ezután még inkább fogják érezni ennek káros hatását, amely felér egy másik rossz természettel.

Az izgatottság a pártokban és a sajtóban tovább fog tartani. Ha a képviselőház elnapolása után szét is mennek a képviselők, mégis maradnak odafent annyian együtt, hogy tudják tovább is táplálni a gyújtó anyagot s egymásra ingerelni a pártokat és a pártokban a csoportokat. Ez még nagyobb kár.

A döntésnek őszig való halasztása

még nehezebbé teszi majd a döntést. Őszkor már sok sürgős dolog fog várni a parlamentre. Delegációk, annexiók költségek, Drefnauth-hajók építése stb. stb. mind olyan természetűek, hogy további halasztást alig tűrnek s mindannyian nehezítik a dolgot.

Ennek azonban van kétségkívül nagy előnye is. A legnagyobb mindenesetre az a körülmény, hogy ez a halasztás elhárítja — reméljük véglegesen — a mármár közlelő fenyegető alkotmányválságot. A konfliktus ugyanis a korona és a parlament között a mostani állapotban alig lenne elkerülhető. Ma parlamentáris megoldás nem kínálkozik. A koalíció ugy szólna megszűntnek tekinthető, — bár még keretei fennállanak. A függetlenségi pártnak oly csekély a többsége, hogy avval normális viszonyok között sem kormányozhatna; de a pártnak többé alig titkolható szakadása mellett, mely legkésőbb éppen a választói reform tárgyalásánál úgy is nyíltan is bekövetkezne, a függetlenségi pártnak parlamenti többségéről alig lehet szó. De különben is a korona semmiképpen sem hajlandó a kormányt kizárólagosan engedni át e pártnak koalícióra meg ők illetőleg nagy részük nem hajlandó s így a válságnak

parlamentáris, alkotmányos megoldásra ma nincs expedicus.

Hogy lesz-e harmadfél hónap múlva? — ismét olyan kérdés, amelyre ma nem adhat biztos feleletet senki. De az elhalasztás mégis jelent valamit: Qui habet tempus, habet vitam. Akinek ideje van, az él. Ma még fennáll az alkotmányosság, még él és miután a koronától halasztást nyert az ország, vezetőin áll, hogy tovább is meglegyen.

A királyt alkotmányos érzelme birta erre az elhatározásra, a nemzet vezérei, kik az alkotmányért küzdöttek eddig, bölcsessége és alkotmányos érzelme meg fogja találni az utat arra, hogy tovább is megőrizzük véráldozattal szerzett, véráldozattal biztosított és fenntartott alkotmányunkat.

A hétfői ülés. A képviselőház hétfői ülésén a tulajdonképpeni napirendre kitűzött tárgy csak mint mellékes anyag fog szerepelni. Az ülés főtárgyát az interpellációk fogják képezni ezek közül valóságos harcok ígérkeznek. Mezői interpellációján kívül a néppárt interpellációja fog szerepelni. A párt a miatt fog interpellálni, hogy a válság alatt Justh Gyula az elnöki fogadó teremben többször tartott ér-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Miért nem lettem én milliomos?

Volt egy leány, aki férjhez akart menni: »Ó.« És volt egy legény, aki meg akart nőszülni: »Én.« Mert van sok »ó« és »én« a világon, akik így gondolkoznak s akik ha összekerülnek, azonnal, rögtön, tüstént párok szeretnének lenni.

Az igaz, hogy nem mindig a szerelem a hajtó kereke ennek a végtelen gyors összebalyodásnak, hanem hol »ez«, hol »az« a kiszámíthatatlan motívum, amely az összefűződés mellett kiabál, argumentál. Ezek a szerelmes egyének, alanyok szocialis ügyvivői. Sok esetben, talán nagyon is sok esetben, éppen ezen szocialis ügyvivők, eszmék, vizsik dűlőre a hymen-láncának ideális körbe, ellipszisebe jutását a nélkül, hogy a szívnek absolute volna hozzá szólása. Nyög is ilyenkor a szív, jajgat, kesereg: hogy hát ki? és mi ő? Hanem hát a hóbortos ész és még hóbortosabb akarat ügyet se vetnek rá.

Rongy husdarab! — így gondolkoznak — mit ugrál oda benn? örüljön, ha ki nem dobjuk onnan! . . .

Egyszer én is kerültem ilyen hálóba. Ha nem untatom nyájas olvasóimat, elmondom.

Egyik alföldi városban Debrecen mellett talán éppen, no hagyjuk a nevet, voltam valami, tanító. És volt ott egy leány, Nagy Juliska. Igen, persze, hogy ő volt, Nagy Juliska, ő, ő! Megbocsátanak, hogy annyi »Ó«-t használok, de hát rég volt s a név csak úgy tarkállik az eszemben.

No hát ez a Nagy Juliska roppant egy gazdag leány volt. Volt marnája vagy 20 falka, juha hozzá 30 gulya, számár nekik 108 számra, bivaly ahhoz 100-as párba és tanya és legelő, szántóföld és erdő, kaszáló, rét, berek, liget; nyulás, majos, kutyaketrecc; csikós, ménés, mindentéle, amit az ember szeret, tisztel és respektál. (Bocsánat, hogy egy kissé holnapos izű vagyok.)

Éppen azért a Nagy Juliskának az apja, a zsiros káapu és zsiros mellényű Nagy Imre bácsi, csak gyenge 3 millió forinttal (akkor még forintban beszéltek) képviselte magát X. városban. Házacskája tize három, bankocskája, bank 5. No és vendéglő, kert, szálló és egyéb deputáció, azaz utánna járó. Különbben Imre bácsi igazi civis, derék, ha jdu magyar, ki valamennyi banknak igazgatója. Ennyi pénzzel mi is lehetett volna más?

De kezdünk belé:

A jó szerencse úgy igazított, hogy én is éppen abba a vendéglőbe jártam étkezni, amely az övé vala és az udvar hátulsó felében ő lakott vala. Így többször találkoztunk és minden szónélkül is ismerők egymást, de nem köszöntünk. Egyszer azonban azt veszem észre, hogy Imre bácsi, amint a kuglizóra megyek, néz, néz, merően néz. Szurós szemével kíséri lépteim fel s le, aztán méreget talptól fejig, fejtől talpig.

Ejnye, gondolom magamban — vajjon mi baja lehet a zsiros Imre bácsinak? Talán megsokalta a nem köszönéseket? Ha csak ennyi a baj, azcn könnyen segíték. Mért lennék én vele haragban? A következő szembe jövetelnél köszöntem.

Összehuzva szurós szemét, fogadta és szólt is nagy tempóra:

— Ezt előbb is megtehette volna! s felvitte a szővéget.

— Nekem szólt Imre bátyám?

— Nemős a falaknak! Hát micsoda fajtájú rép maga? Mert hogy nem a mi végünkéből való, azt már látom.

— Székely vagyok Imre bátyám!

— Székely? Csak nem lófűjű székely?

— De éppen az!

1000 „PANAMA” Reichard

= kalap érkezett =

áruházába, melyek a mai naptól kezdve kiárusítottatnak.

tekezeteket. Valószínű, hogy Justh nem fogja megengedni az interpellációkat és akkor a házszabályokhoz fognak szólni, melyre a képviselőknek joguk van.

A politikai válság.

Lapunk főhelyén méltatjuk a politikai válságnak újabb fordulatát: a döntésnek őszre való halasztását. Ez ügyben ma Wekerle Bécsbe utazik átvenni a király üzenetét, hétfőn talán a képviselőházat is tájékoztatni fogja.

A válságról való értesüléseink a következők:

Lukács László nem tárgyal tovább.

Lukács László belső titkos tanácsos ma reggel hat óra tíz perckor a bécs-brucki személyvonattal Budapestre visszaérkezett. Azokkal a hírlapi híradásokkal szemben, hogy Lukács László újból tárgyalásokat fog folytatni a függetlenségi párttal, a *Budapesti Tudósító* illetékes helyről való értesülése alapján megállapíthatja, hogy ezek a hírek a válságnak nem felelnek meg; Lukács László tevékenysége jelenleg szünetel s így küszöbön álló tárgyalásokról nem lehet szó. Az sem felel meg a tényeknek, hogy Lukács László hétfőn ismét Bécsbe utazik, erre nézve eddig semmiféle intézkedés nem történt.

A döntés őszre halasztatott.

Bécs, július 3. A »Neue Freie Presse«-nek jelentik Budapestről: Wekerle miniszterelnök ma reggel a kabinetirodától holnap délután meghívást kapott Bécsbe, ahol a király kihallgatáson fogja fogadni. A miniszterelnök még holnap visszautazik Budapestre, hogy jelen lehessen a képviselőház hétfői ülésén. Wekerle meghívása azt jelenti, hogy a válság újabb stádiumba lépett. Ugy látszik, hogy a király el van

tökélve arra, hogy a válság megoldását, őszig elhalassza. Erre az elhatározásra kell Wekerle meghívását visszavezetni. A király Wekerlét aki már intézkedéseket tett, hogy a miniszterelnöki palotából magánlakásába költözzék, arra fogja kérni, hogy miniszter társaival együtt őszig hivatalukban maradjanak; akkor aztán ha majd nyári tartózkodásáról, illetőleg a hadgyakorlatról visszatér, folytatni fogja őfelsége a tárgyalást a a válság megoldása végett. Remélik, hogy a parlamenti körök kedve addig némileg meg fog javulni. A király a Wekerle kabinetet valószínűleg nem fogja újra kinevezni, hanem csak azzal fogja megbízni, hogy mint demisszionált kabinet tovább intézze az ügyeket. Ennek az ideiglenes elintézésnek nagyon káros következményei lehetnek, mert fontos elvi kérdéseket nem intézhetnek el oly miniszterek, akik lemondtak és a kik ennek következtében a parlamentnek nem felelősek, de a fennforgó nehéz viszonyok között mégis ez látszik az egyetlen kivezető utnak, hogy elejét vegyék annak, hogy a válság nyílt alkotmány-konfliktussá ki ne csucsosodjék.

A válság elnapolásából még az a másik nagy nehézség is származik, hogy az intéző körök őszkor rendkívül nehéz helyzet előtt fognak állni. Mind azok a nehézségek, a melyek a válság megoldását az utóbbi napokban lehetlenné tették, őszkor is változatlanul meg lesznek s ehhez járul még az is, hogy őszkor nagyon sok sürgős és rendkívül fontos ügy várja elintézését. A delegációknak már szeptemberben össze kell ülniök, hogy, a haditengerészet rendkívüli hitelét és Bosznia annexiójának költségeit megszavazzák, de annak következtében, hogy a magyar válságot őszig nem fogják megoldani, valószínűleg a delegációk összehívását is későbbre kell majd halasztani. Az ujoncok megszavazása egyelőre nem okozna nehézségeket, mert ezzel várhatnak a jövő év első hónap-

jáig. Szeptember közepétől fogva több hét áll ugyan rendelkezésre a válság megoldásának előkészítésére, de a kényszerűség, hogy az állami szükségleteket okvetlenül el kell intézni, nagyon meg fogja erősíteni a magyarországi pártok állását. Azonban más kivezető utat nem tudtak találni, miután a király nem akart a függetlenségi párttal tárgyalni.

Sürgős interpelláció.

Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke tegnap késő délután egy kommuniké adott ki, amelyben kijelentette, hogy csak olyan választói jognak hiva, amely a magyar nemzet predominant szerepét minden körülmények között fenntartja. A kereskedelemügyi miniszternek ezt a kijelentését Mezöfi Vilmos szociálista képviselő a Ház hétfői ülésén sürgős interpelláció keretében akarja szóvá tenni. Valószínű, hogy Justh Gyula, a képviselőház elnöke meg is fogja engedni a sürgős interpelláció betervezését.

A függetlenségi párt hangulata.

A királyi döntés elhalasztása következtében előállott új helyzetet a függetlenségi párt egyik kiváló tagja így jellemezte munkatársunk előtt:

— A király elhalasztotta a döntést s ezt a körülményt a politikai világban a legkülönbözőbb módon kommentálják. A Justh-Holló-Batthyány-csoport tagjai, a kik mindig hajlandók voltak a vérmes reménykedésre, a királyi döntés elhalasztásában már azt látják, hogy a felség mégis a függetlenségi párttal kívánja a kibontakozást létre hozni és a döntést is csak azért halasztotta el, hogy közvetlen érintkezésbe lépjen a függetlenségi párt vezéréivel. Kossuth Ferenc és Justh Gyula kihallgatását várják és azt hiszik, hogy ha a jövő héten ezek az audienciák megtörténnek, a kibontakozás a király ischli utazása előtt létre is jön. A kevésbé optimisták azonban, akikhez Kossuth Ferenc is tartozik, még nem látják ilyen biztatónak a jövőt, mert azt a hírt, hogy kedden ismét

— Azért most már értem a nem köszönetének okozatát: vastag a fejük. Hát az apja micsoda mester ember?

— Nemes, de nem hét szilvás, hanem igazi: Nagyközresi-Közresi Küss Péter »ü«-vel.

— Nemes Küss? . . . Szép. No, győjjeék be egy pohár borra.

Kétszer bélelt, ökölnyi szegekkel átvert, vaspántokkal lefoglalt, kettős ajtón vezetett be, melyet belől tenyérszerű széles átfogó vasak zártak fent, lent és középen. Az ablakok is így. Összesen két szobája volt: jobb és bal; a konyha osztotta 2 részre. A jobb oldaliba szabad volt bemenni, a balba nem soha és senkinek, még a saját leányának sem. Különben teljesen egyszerű paraszti, olyan szegényes forma minden, melyet legfőképp a boglya-kemence foglal el, aztán egy kopott kék kanapé tulipános virágokkal, 4 szék, ledörzsölt fedelű piros asztal, egy ágy pipaállvány s egy pár kép.

Itt élt Imre bácsi remete életet, leginkább hideg ételekkel: juh- és kecske bozsanicával — száraz kolbász és avas szalonnával fűszerezve, de mindamelett kővér, hasas, fekete bajuszu, napbaroitott hajdu magyar.

Mikor mindent áttekintettem és egy kis hidegborzongás futott végig a látottakon, nem állhattam meg és kérdést intéztem hozzá.

— Minek azok a nagy vasak az ajtón Imre bátyám?

— Azt már nem mondom meg. Itt van bor igyék, arra legyen gondja! Elég ha a szegény legények tudják (rablók.)

Aztán elkezdett kérdezni mindent töviről-hegyről fel és lemenő rokonaimeiről hetediziglen közbe-közbe »hm« getve s oldalról úgy úgy megnézve, hogy azt hittem letaszit a székről szemre sugarival, — azt kérdezte: Nem akar-nék-e egy bankba menni? betenne. Pénz van annyi amennyi kell, még meg is utja.

— Miért kérdi ezt Imre bátyám?

— Hát csak azért, mert a Juliska férjhez akar menni.

— Hát van lánya is Imre bátyám? Én soha sem láttam.

— Csakis az van.

— Hol? Merre? . . .

— Künn a tanyán, az anyjával.

— Mit csinál ott?

— Amikor mit: Most taa éppen a birkákat mossák.

— Sok a birka?

— Ugy egy pár ezer — s ezt oly fleg-mával mondta, mint aki a pipakupakjáról szól.

— Milyen ruhába jár?

— Csak olyanba mint mi, paraszti ruhába

— Járt iskolába?

— Járt, de nem fogta a feje, azért a nevével leírja.

— Mért nem jön haza?

— Mit keresne itthon? Ha maga elveszi, csináljon uri asszonyt belőle. Pénz van. Vigye fel Pestre s művelje ki. Tizenhárom háram van, — nézze meg, amelyik tetszik magának adom utána. Aztán van 10 tanya; járja be, s ha kedve van, egyet válasszon ki béresestől, ökröstől, falkástól, neki iratom. De én magat a bankba szeretném betenni a pénz köz. Minek vesződjön azzal a sok ronda jószággal, csak kikocsikázni s megnézni való az. Magam is így vagyok vele.

— Mind szép Imre bátyám és rám is férne egy néhány százezer forint, azután meg a milliók, de hát a szerelem?

— Ostobaság, maga még hisz ilyenbe? az csak olyan szélverő népnek való, mint a juh, mely kergeteges.

— De hát a leánya mit szól hozzá?

— Mit szó? Ő ülön, hogy főköd alá bujtatják, — úgy is azt mondta, hogy megunta már a birkákat mosni.

— Jól van Imre bátyám, én nem bánom, ha a ház, major s egyéb afféle . . .

— Minden megy, — kezét rá. Igyunk

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA
vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

Lukács Lászlót hallgatja meg a király, nem cáfolták meg. — Lukács László további próbálkozásai pedig épp oly kevésbé kecsesnek sikerrel, amint eddigi kísérletei is eredménytelenek voltak, sőt a személye iránt mindjobban kifejezésre jutó ellenszenv, még akkor is megnehezíti a megértést, ha esetleg lényegileg kedvezőbb feltételekkel jönne a tárgyalások folytatására. Ime az a két véglét jellemzi legjobban a pártban uralkodó bizonytalanságot.

A szintársulat ujjászervezése.

Katonazene a színházban.

Tegnap mutatta be a szinigazgató a szinügyi bizottságnak a jövő téli szezonra ujjászervezett szintársulat névsorát.

Ebből látjuk, hogy nagyobb változások lesznek a szintársulatnál. A mostaniak közül eltávoznak *Diósi Nusi*, *Batizfalvy Elza*, *Sárvári Nusi*, a *Hevesi nővérek*, *Lányi Edith*, *Toronyi, Krasznay Andor* stb.

Ezek helyébe újak jönnek s megerősítik a karszemélyzetet. A betervezett új névsorból úgy látjuk, miszerint a szintársulat lehet, hogy mutatósabb lesz, de jobb aligha.

A szinügyi bizottság ülésén foglalkoztak Erdélyinek azon ujtásával, hogy a mostani zenekar helyett a katonazenét szerződtette.

A mostani zenekarnál sok hiba volt, különösen mióta nem Rück Károly áll az élén, de ennek reperálására nem látunk biztosítékot a katonazenekarban sem, ha nincs arra való vezető.

De hát a tegnapi ülésén láttuk, hogy ez a dolog úgy volt „előkészítve”, hogy nem is lehetett rajta változtatni.

A szinügyi bizottság ülése a következő volt:

Az ülésen dr. *Hoványi Géza* elnökölt.

Mindjárt az ülés elején bemutatta az elnök a szinigazgató által hozzá benyújtott névsorát a

szeptembertől működő ujonnan szervezett társulatnak.

E szerint a téli szezonra *Erdélyi Miklós* a következő tagokból szervezte társulatát:

Férfiak:

Asszonyi László opera, operett-bariton,
Dési Alfréd komikus,
Gózon Gyula naturbursch,
Hajnal György operett tenor, buffó, komikus,

Halmay Lajos segédszínész,
Fenyő Emil lyrail szerelmes,
Pápay Lajos énekes bonvivant,
Hunyady József jellemszínész,
Kassay Károly operett buffó, komikus,
Sik Rezső jellem, komikus,
Szarvassy Sándor apaszínész,
Tóth Elek hősszerelmes és bonvivant,
Sólyom Márton opera, operett tenor,
Várady Aladár és Kovács Miksa kar-
nagyk.

Nők:

Angyal Ilka drámai és vigjáték-anya,
E. Kovács Mariska vigjáték szubrett,
F. Károlyi Leona (állandó vendég) koloratur énekesnő,

Gogg Kriszta másod koloratur énekesnő,
H. Körösi Juci társalgási szubrett,
Langer-Tisza Carola táncos szubrett énekesnő,

Petre Klára fiatal hősnő, drámai hősnő,
T. Pogány Janka operett és vigjátéki komika,

Polgár Mariska másod szubrett énekesnő.
Orbán Mariska segéd komika,
Sinkó Gizella naiva,
Zsigmondi Anna szubrett énekesnő,
T. Csugényi Vilma sugónő.

Női-kar:

H. Czene Stefi, Lengyel Margit, Csegresi Irma, Csepregy Emma, Laky Sári, P. Ripcsó Hermin, O. Sándor Mariska, A Baranyai Cicus, P. Pintz Margit, Dormann Juci, Zách Terka, Zoborszky Mariska, Kovács Miksáné, Német Eszti. (18 kardalosnő).

Férfi-kar:

Ács Mihály, Balogh Antal, Fancsy Tamás, Losonczy Gábor, Fekete Gábor, Léderer-Lantos

Ferenc, Éber-Erdős Sándor, Pálffy Boldizsár, Rajcsányi István, Gaidzsinszky Pál, Miksai Emil, Rózsa Jenő, Somogyi Nagy Béla, Vank István, Székely Károly, Márkus József. (16 kardalos).

Zene-kar: a József-ezred zenekara, amellyel már szerződött az igazgató.

Kapcsolatosan bejelentette a szinigazgató, hogy ezzel a társulattal szeptember hó 24—25 én nyitja meg a téli szezon.

A névsor bírálatába ezuttal nem bocsátkoztak, hanem a zenekar kérdésére tértek át.

Mezey Mihály látja, hogy már befejezett dologgal áll a szinügyi bizottság szemben, mert az igazgató már szerződött a katonazenekarral. Ezt nem tudta. Most tehát már nem foglalkozik érdemileg a kérdéssel. Azt azonban kijelenti, hogy elvileg ellene van a színházban a katonazene alkalmazásának és pedig sok nyomós okok és tapasztalatok alapján.

Rimler Károly polgármester ismerteti a kérdést. Jártak ma nála *Sztojanovics*, az országos zeneegyesület elnöke és az egyesület titkára s kérték, hogy a szinügyi bizottság hallgassa meg az ő előterjesztéseiket. Ezt a polgármester lehetetlennek tartotta. Kijelentette az elnöknek ezt, valamint azt is, hogy nem remél eredményt attól se, ha a bizottsági tagokkal beszélnek. Ez a kérdés csupán a szinügyi bizottság és a szinigazgató között eldöntendő ügy. A várost a kérdés csak annyiban érdekli, hogy humanizmus kérdése egy csoport nézői és ezek családtagjainak megélhetése. Felemlíti, hogy a hadtestparancsnokság őt megkereste átiratban, hogy a katonazenét a szinigazgató szerződtetni akarja, tehát igazolja, hogy Nagyváradon polgári zenekar nincsen-e. Ő válaszolt, hogy nincsen. Utólag tudta meg, hogy a színházi zenekart is beleszámítják a kérdésben levő polgári zenekar közé.

Dr. *Halász Lajos*nál szintén jártak a színházi zenészek s neki az volt az álláspontja, hogy a szinigazgatót is meg kell hallgatni. Azt helyteleníti, hogy a szinigazgató a szinügyi bizottságot bevégzett tények elé állítja. Előbb meg kellett volna a dolgot vitatni. A katonazenekarnál a művészi függetlenség hátrányára van, hogy azzal az igazgató nem rendelkezik. Hiba visszatérni a katonazenére, mikor az országban annyi jó polgári zenész van. Ha csak anyagi szempontok vezérelték a

rál (És megittuk az áldomást.) Holnap délután 4 órakor itthon lesz. Elgyőjék! Megértett? S jól megrázta kezem.

— Meg . . . meg! . . . és távoztam.

Forgott a világ velem. Egészen meggabalyította a fejemet. Nem tudom, hogy mentem ki az udvarról, nem is láttam senkit, csak magamat, ki fehér mellényes hizott hassal, melyet ujjvastagságú lánc köt át, ülök egy 4 lovas fogaton és az repül ki az 1000 holdas pusztára, hol szolgálak, béresek, ökrök, tehének, jubok, birkák süvegelnek nekem én pedig parancsot osztogatok, szidok, dorgálok stb. stb. mint ur, igazi úr. Majd a bankba bejövök s aki csak férre néz, vagy nem ugrik rögtön tisztelegni, — csapom el. Aztán emeleten lakom, 7 szobás lakásom, Párisból lesz butorozva, azt szobalányok takarítják. Imre bátyámat is kiművelem. Az asszony, már Juliska, olyan grófnői szerepet töltene be, én pedig utánna nézek, hogy valami legfelsőbb kiüntetésnél fogva méltóságosi rangra emeltessen. Szóval életemnek ezek voltak a legkedvesebb percei, melyek az éjszakába is átnyultak és nem hagytak aludni, annyira nem, hogy a gyakori forgózkodások következtében a cipőmről lement a bőr, mert oda ütöttem egy néhányszor az ágydeszkához; míg másnap már korán reggel sza-

lonruhát, lakcipőt, keménykalapot, keztűt, másira kötött seiyem nyakkendővet vettem, fél hitelre, s úgy vártam Juliskát, mintegy skatulyából kihuzott igazi gentlemann. Se nem ettem, se nem ittam, úgy tetszett, mintha átkozottul beleszerettem volna a látatlan Juliskába, aki a mellett, hogy igen gazdag, talán még szép is. miként az én agyam rajzolja.

Kinosan teltek a percek. Nagyon gyorsan szerettem volna a dominiumban beülve tudni magamat. Éppen azért égő vágyak gyötörték imádott Juliskámat láthatni, kinek szive, szeme, esze, mindene az enyé. Ennyire felhangolva, még fél 4 óra se volt, már megjelentem Imre bácsi udvarán kihuzott nyakkal, hogy valamiképp el ne szalasszam a kedvező drága pillanatot, midőn Juliska megérkezik a kocsin s én segíthetek leemelni. Imre bácsi az udvaron az ajtó előtt állt, a pipáját verte ki. Én gyorsan mentem:

— Itt vagyok Imre bátyám!

— Végig nézett. Nem kellett volna annyira ki kenje-fenje magát, mert a Juliska sem olyan cifrázkodó fajta. De mán mindegy.

Hat perc sem telt el, berobogott a kapun, nem kocsi, paraszti szekérbe fogva 3 olyan pej paripa, mely testvérek között verte a 3 ezrest. Két alak ült a keresztbe tett deszkán

egyénél, egy nő s egy férfi, a kocsi. Mikor meglátta Imre bácsi, megrántotta a kabátom szélét:

— Ő az!

— Juliska?

— No, persze . . .

Mikor megálltak a lovak toporzékolva az ajtó előtt, Juliska ugrott le előbb, s elkezdte a szélső hámsztrángokat levetni; a kocsi még a gyeplőt tartotta s elkezdett „psz-egni, csendíteni a szilaj állatoknak. Én nem mertem odamenni, Juliska rám ügyet se vetett. Annyit azonban megállapítottam, hogy Juliska szörnyű szép: széles szája, kiálló pofacsontok, keskeny lapos homlok, ránkőve a fekete haj, jó darabka fülek, bennülő félbarna szemek, erős lábak csizmában. Szép pár gondolám: én a cingár, kicsi, ő az erős, zömök, marcóna. Itt még lesz valami. Az opa szólt:

— Juliska, hadd abba a lölefogást, elvégi a Gyurka. Jere be egy kicsit, bemutatlak.

— Nagyközrezi Közrezi Küss vagyok.

— Juliska. (Juliska a földet nézte.)

— Komoly ügybe jár, szólt Imre bátyánk; hozzá fel bört s aztán szórakoztassad. B-csületes, nemes székely ember gyermeke, te sem vagy utolsó, — igazítsátok, — én átnézek a

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb neglüzsé kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztűkben Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítását elvállalja.

Ujhelyi Róza

női kelapüzletében Nagyvárad
Rákóczi-ut. Telefon 130.

szinigazgatót, akkor azt elítéli és kellő kritikával kíséri.

Dr. Adorján Emil addig nem vitatta a kérdést, míg tisztában nem volt azzal, hogy van-e joga beleszólni a szinügyi bizottságnak a zenekar kérdésébe. A szabályrendelet szerint erre joga van a szinügyi bizottságnak s azt esetleg el nem fogadni.

Rimler Károly elismeri, hogy feltétlenül határozhatnak a zenekar kérdésében. Csak az a kérdés, hogy már most, vagy később, ha már megbírálták a katonazene működését, éljen ezen jogával a szinügyi bizottság.

Mezey Mihály felhossa még érvül a katonazene ellen, hogy mennyi baj és kellemetlenség volt, mikor a színházban a katonazene játszott. A katonazene nem elégíti ki a közönség igényeit a színházban; nem fejleszti a zenei életet a városban, míg a polgári zenekar ezt előmozdítja, mert zenei oktatást is végeznek.

Dr. Adorján Emil felveti, hogy a hazafias daraboknál sok baj lesz a katonazenevel, ez igaz, de az első sorban a szinigazgató baja.

Mezey Mihály még azt is megjegyzi, hogy a szinügy állandóságának egyik indoka éppen az állandó zenekar alkalmazhatása volt.

Erdélyi Miklós beismeri, hogy hibát követett el, mikor a szinügyi bizottság megkérdezése nélkül szerződött, de nem ismerte a szabályrendeletet. Azért fordult a katonazenéhez, mert a mostani zenekar ellen állandó volt a kifogás. A zenészeket a szövetkezet dirigálja. Konkrét eseteket hoz fel, hogy képtelen a fegyelmet fenntartani a zenészek között, mert a szövetkezet szociális alapon szervezkedett. Zenészei ellene memorandumot készítettek, ötet feljelentették. A szövetkezet valóságos megölője a vidéki színészetnek, ezért az összes igazgatók védekeznek. A katonazenekar 40 embert bocsát rendelkezésére s így operákat is előadhat. A szerződést egy évre kötötte a katonazenekarral; ha egy év után másként akarják, 3 hónappal előbb kölcsönös felmondás van kikötve. Erre az egy évre adják meg az engedélyt.

A szinügyi bizottság beleegyezett a katonai zenekar egy évi alkalmazásába, akként, hogy május hónapban a tapasztaltak után nyilatkozik, hogy egy éven túl is katonazene legyen-e a Szigligeti-színházban.

másik szobába azokat a rongyos váltókat előszedni.

Juliska szót fogadott, hozott bort, töltött, de nem ült le, velem szembe állt. Én a tulipános kék kanapén ültem, — az asztal köztünk. Megkezdődött a társalgás:

— „Igyék! a fene egye meg magát.” Majd az asztal alá fordultam.

— Ju... Ju... Juliska! imádott Juliska!... Csak ne... nem nekem mondja? — hebegtem.

— Hát kinek?

Juliska megismételte mondását: „A fene egye meg magát.” Én felálltam, indultam. Imre bácsi kinyitotta a vertheim szekrényt, pénzait számolta; a kocsis kifogott, — a parthie szétment.

A megismételt „fenék” így vitték el az én millióimat. Pont. Vége.

Ez okból került a Nagyközrezi Közrezi Küss név a Mátészalkai Kerekessel össze s nem a milliomasok tanyás Nagy családdal és én megszűntem gazdag lenni.

Kiss Endre.

Titokzatos eset a nagyváradai hegyen.

Titokzatos eset tartja igazgatóságban a nagyváradai hegy lakóit. Az eset a jelenlegi állapotában még oly homályos, hogy abból egyáltalán nem lehet a tény valót kihámozni. Csupa feltevés az egész eset, azonban nincs kizárva, hogy vakmerő gyilkosságról van szó, vagy öngyilkosságról, esetleg véletlen szerencsétlenségről.

A titokzatos eset részleteiről kiküldött tudósítónk a következőkben számol be.

A rejtélyes hajszálak.

Tegnap délben Horváth Sándor vincellér Moskovits Miksa bankigazgató szülőjében a hegyi kutból vizet akart huzni és a vedér a vízbe esett. A vincellér vasmacsskát hozott és annak segítségével akarta a vedret felszínre hozni. A vasmacska azonban sehogy sem akadt vederbe, hanem egy súlyos teherbe.

A vincellér az erősen megterhelt vasmacsskát föl akarta huzni, azonban még a vízből sem ért ki, mikor a teher alatt elszakadt a kötél és visszaesett. A vincellér még másik két vasmacsskát hozott és azokkal újból kísérletezett. Az újabb kísérletek megint eredménytelenek lettek, mert mind a két vasmacska elszakadt. A vincellér negyedik vasmacsskát bocsátott le a kutba, melyre megint ráakadt az előbbi test, azonban mikor felfelé huzta, a test visszaesett. A kihuzott vasmacsskán több hajszál volt. A vincellér azonnal jelentést tett a rendőrségen, ahonnan Vass és Dienes nyomozó rendőr ellenőrök mentek ki a helyszínére. A rendőrség vasmacskákkal felszerelve megkezdte a kut átkutatását. Az erős vasmacskák egyenként huzták ki a vincellér által beejtett tárgyakat, azonban a rejtélyes hulla nem akart felszínre kerülni. Mintegy félórai kísérletezés után végre Vass Károly vasmacskája súlyos tárgyba akadt, mire óvatosan megkezdtek a felhuzást. A víz felszínére sem értek, amikor a tárgy visszaesett. A kihuzott vasmacsskán emberi hajszálakat találtak.

Mi lehet a kutban?

Az eredménytelen kísérletezés után a rendőrség ott hagyta lezárva a kutat. Az eset a járőrelőket a kut köré csoportosította, ahol nagy izgalommal tárgyalták azt. Munkatársunk egy oda jött száldobágyi munkással beszélt, aki tud róla, hogy Száldobágyról mintegy két hónappal ezelőtt eltűnt egy kis leány, aki a nagyváradai fekete apácákhoz járt iskolába. A kis leány azóta nem került meg s ő valószínűnek tartja hogy a gyermek beleesett a kutba. Az eltűnt leánykáról a rendőrség is tud és annak idején Kelemen András rendőrelőnök nyomozott is az ügyben, de eredménytelenül.

A titokzatos kut.

A kut, melyből a női hajszálakat föl huzták a volt Knapp-féle szőlőterületén fekszik, közel Száldobágy községhez. Jelenleg Moskovits

Miksa igazgató tulajdonát képezi. Kerekas kut, léces kerítéssel van körülvéve s két oldalt szabad nyílás van hagyva a vízhozásra. A dorongosi uttól pár lépésre van s így az uton járó száldobágyiak még egy év előtt használták is a vizét. A kutat, míg gondozva volt, szivesen keresték fel, mert jó vize volt. Negyven méter mély a kut és 5 méter magas benne a vízállása. Tulajdonképpen már egy év óta nincs használatban a kut, csak most fogták be, mióta új gazdája munkáltatja a szőlőt.

A rendőrség véleménye.

A rendőrség a megtartott helyszíni szemle és kutatás után nem állítja határozottan, hogy a kutban emberi hulla van, azonban nagyon valószínűnek tartja.

Az esetben, ha a kutban tényleg hulla van, úgy az már régen kerülhetett bele, hogy azóta feloszlásnak indult, amit a vasmacskákról való sűrű visszaesés is bizonyít. Gyilkosság, öngyilkosság, vagy szerencsétlenség esete nincs kizárva, amennyiben a kut közel fekszik az uthoz és azt bárki is használhatta. A rendőrség különben nagy ambícióval folytatja a kutatást. Ma reggel Gerő Ármin főkapitány intézkedésére kutmesterrel fog kisszállani a rendőrség s buvársikkal fog leereszkedni a rejtélyes kutba. Hogy lesz-e eredménye és hogy derít-e fel valamit a vizsgálat, az még kétséges.

Az eset, mely Nagyváradon futó tűzként terjedt el nagy izgatottságot keltett s mindennél nagyobb érdeklődéssel várják a mai nap kutatásait.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjék.

* **A megyei központi választmány ülése.** Biharmegye központi választmányja tegnap tartotta meg rendes ülését. Az ülésen az 1910. évi képviselő választék névjegyzéke ellen beadott felebbezéseket tárgyalták le.

* **Spóroljon a vármegye.** Igen érdekes miniszteri leirat érkezett a napokban a vármegyéhez. A képviselő választók névjegyzékének összeírásáért járó összeg kiutalása végett írt fel ugyanis a vármegye a belügyminiszterhez. Az összeírás költségei 3176 korona és 23 fillért tesznek ki. A miniszter azonban csak 3135 korona és 46 fillért engedélyezett, a hiányzó összeget pedig törölte. A törölést a miniszter azval indokolta meg, hogy az az összeg Ertsey Géza és Ferenecsik Ödön bizottsági tagok fuvardíja. A két bizottsági tag egy községben lakik onnan pedig egy kocsival is mehetek az összeírást foganatosítani, ezért csak egy fuvardíjat állapított meg a miniszter.

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőrdölk, kalapkeferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatobok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz- és szivar- és dohánytárcák, tajtékpipák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetők be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR
Nagyvárad Rákóci-ut

Telefon 130.

* Megyebizottsági tagválasztások.

E hó 7-én három helyen lesz megyebizottsági tag választás. Az egyik Micskén lesz, ahol Balázsházy Iván fog elnökölni. Az itteni tagválasztást az tette szükségessé, hogy a közigazgatási bíróság Márkus László mandátumát megsemmisítette azzal az indoklással, hogy Márkus nem bir ingatlanal a megyében és így nem megyei adófizető. Azóta Márkus már vásárolt földet és így most adófizető, most ismét fellép. A másik választás Fugyivásárhelyen lesz, ahol Olasz Elemér fog elnökölni. Itt itj. *Miskolczy Imre* megválasztását semmisítette meg a közigazgatási bíróság ugyanazon az alapon, mint a Márkus Lászlót. A harmadik választás Nagybárdon lesz, ahol Száhlender Károly fog elnökölni. Itt két bizottsági tagság van üresedésben. Az egyik Muntján Sándorné, a másik Popa Tivadarné.

* Az adók befizetése cheque útján.

Nagyvárad városa kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a főváros mintájára az adók és köztartozások beszedését a postatakarék útján, portómentesen engedélyezze. A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a kérelmet teljesíti. Ehhez az újtáshoz Nagyvárad város tanácsa nagy reményeket fűzött, hogy megkönnyíti a kezelést s a polgároknak az adók befizetését.

* Ajánlás a hadapródiskolába.

A honvéd-hadapródiskolánál a szeptember hónapban kezdődő tanévben Nagyvárad városának három alapítványi helye üresedik meg. A három helyre öt pályázó jelentkezett, kik közül a városi tanács első helyen leendő ajánlásra Mayr Tibort, Duró Mihályt és Weiterschütz Sándort javasolja a közgyűlésnek a város tanácsa a másik két pályázót másodhelyre jelöli.

* **A trónörökös átutazása Budapesten.** *Ferencz Ferdinánd* trónörökös, aki e hó 10-én Sinaiba érkezik a román királyi pár látogatására, e hó 9-én este átutazik Budapesten. Az udvari különvonat a nyugoti pályaudvarra fog érkezni és innen rövid tartózkodás után tovább megy Sinaia felé.

* Papszentelés és konkurzus.

Fetszer Antal káptalani helynök, felsz. püspök tegnap *Lacsny* Imocent premontrai rendű főgimnáziumi tanárt a rend és *Bakator* József végzett papnövendéket az egyházmegye címére áldozópapokká szentelte. *Bakator* Szarvason fogja bemutatni első miséjét az Urnak, manuuctora *Szirmay* Árpád szarvasi esperes-plebános lesz szónoka pedig dr. *Dunay* Alajos sz. széki ülnök, szentandrászi plebános. — *Ferdényi* Kálmánt a bécsi sz. Ágoston intézet tagját, Bécsben fogja pappá szentelni *Mayer* Lőrinc felsz. püspök, ő felsége udvari plebánosa. Az egyházmegye többi végzett növendékét legközelebb szenteli pappá a káptalani helynök. Itt említjük meg, hogy a tegnap megtartott konkurzuson sokan jelentkeztek, akik a papi pályára akarnak lépni. Közülük a vikárius 7-et vett be a még gimnáziumba járó növendékek közé és 5-öt a teológiára.

* A várad-velencei plébánia földje.

Régóta huzódó vitás ügyben hozott a napokban ítéletet a nagyváradai törvényszék. A várad-velencei római káth. plébánia földjét évtizedek óta szagatja a Körös s a rakoncánal folyó szeszélyes pusztításai jelentékeny kárt okoznak

a plébániának. Különösen 1878. és 1879. óta vált érezhetőbbé a kár, a mikor a Körös a nagy áradáskor hirtelen megváltoztatta medrét, betört a plébánia területére s ott új medret ásott magának; nemcsak, hanem azontul még jobban ostromolta a velencei partot s már-már a kolozsvári országotat fenyegette. A plébánia földjéből az olasz-i parthoz szakított részt az ottani birtokos elfoglalta s használta, bár a betétszerkesztéskor a plébánia fenntartotta jogát s a Körös olasz partján fekvő plébániai földeket Popa Mihály örökösei használták. A várad-velencei egyház képviselőiben a püspökség végre pert indított az elszakított részek birtokbavétele iránt; a keresetet, mit *Kovács* Béla volt püspökségi főügyész adta be, de betegsége, majd halála folytán a pert a püspökség részéről dr. *Krüger* Aladár uradalmi ügyész folytatta, tárgyalta és fejezte be. A rendkívül bonyolult, az urbéri rendezésig visszanyúló perben a napokban hozott ítéletet a törvényszék: a püspökség keresete folytán a plébániának visszaitélte azt a 14 holdnyi területet, a melyet a Popa-örökösök használtak. Az ítélet és annak jogi érvekben gazdag indoklása dr. *Szegedy* Lajos törvényszéki bíró előadmányán alapul. A városra nézve föltette előnyös ez az ítélet. Tudvalevőleg az új vízvezetési teiep kibővítéséhez éppen a peres terület kisajátítása vált szükségessé s erre a területre nézve a város a plébánia és a püspökség méltányos, conciliáns eljárása folytán a plébániával előnyös szerződést kötött, mely a per megnyerésétől volt függővé téve. Az ügy valószínűleg megjárja még a kuruiát is, de már az első bírói ítélet tájékozást nyújt az ügy várható sorsa iránt.

* 18 év 5 hó 24 nap és 4740 korona.

A *Népszava* írja mai számában és esetenként kimutatja, hogy a legutóbbi két hét alatt ennyi büntetést róttak ki a bíróságok az izgató elvtársakra és a Népszava kauciójára. A részletes kimutatást helyesbíteniünk kell, mert a köpködő Faragó Dezső 800 koronás büntetését talán még sem lehet a szociáldemokrata párt vagy a munkások büntetése gyanánt feltüntetni. A köpködéssel talán nem azonosítja magát még a szociáldemokrata párt sem és ennek a pénzbírságnak a lerovásához a munkások filléreit igénybe venni hallatlan lelketlenség. Ami a büntetést illeti az bizony elegendő summát tesz ki fogházban és pénzben is és csak sajnálni tudjuk az elvakított elvtársakat, hogy ilyenekre áldozzák fáradságos munkájuk keresményét. Dehát az elvakultság ugylátszik Isten büntetése rajtuk — mert a felvilágosító szavak náluk süket fülekre találnak. A büntetések nagysága különben annak a bizonyosága, hogy rászolgáltak az elvtársak, maguk keresték maguknak.

* A tűzoltó parancsnoki állás betöltése.

A tűzoltásról s a tűzoltó intézményről alkotott szabályrendeletnek némi pótlását kívánta a belügyminiszter. A pótlásokat a városi tanács eszközölte s a szabályzatot azzal terjeszti be a csütörtöki közgyűlésre, hogy a tűzoltó parancsnoki állást mint rendőrkapitányi állást szervezi, hogy így a főispán nevezhesse ki. A kvalifikációról már a szabályrendelet intézkedik, még pedig akként, hogy tűzoltó parancsnoki képesítés igazolása szükséges az állás elnyerésére.

* **Kirándulás helyett háziestély.** A legényegylet mai vasárnapra kirándulást tervezett Révre. A kedvezőtlen időjárás miatt azonban a kirándulás halasztást szenved. Az egylet

látogatói számára azonban más szórakozásról gondoskodik a rendezőség. Meg fogja ugyanis tartani szokásos háziestélyét ma este 8 órakor kezdődőleg az egylet Teleky-u. 13. számú helyiségében. A nyári hónapok ez utolsó háziestélyére ezúton hívja meg az érdekelteket az egylet igazgatója.

* A hercegprimás gyengélkedése.

Balatonfüredről táviratozzák: A rövid idő óta itt nyaraló *Vassary* Kolos hercegprimás környezetében kijelentik, hogy a hercegprimás indispozíciója *nem komoly*.

* Mennyit hozott a Mentők-napja?

A nagyváradai mentőosztály vezetősége bejelenti a városi tanácsnak, hogy a Szilveszternapi gyűjtés 1147 koronát eredményezett. Ezen összegből egy újabb mentőkocsit szereznek be, mert erre szükség van.

* Sétahangverseny.

Nagy közönség jelenlétében tartotta meg a házi ezred zenekara az első sétahangversenyt a Fekete Sas disztermében. A hangverseny kitűnően sikerült. Okos gondolat volt az olcsó belépti díj, ügyesen volt a műsor is összeállítva; ez a kettő akkora közönséget vonzott, mely a hatalmas termet egészen megtöltötte. Bebizonyosodott, hogy a nagyterem kitűnő akusztikája folytán hangverseny célokra kiválóan alkalmas. A tegnapi sétahangverseny leglőbb érdekességét *Glacz* Antal főispán magyar nótái képezték; ezekből egész sorozatokat adott elő a katonazenekar, igazán magyarosan. A közönség úgy a zenekart, mint különösen a poétalelkű szerzőt zajos tapsokkal ünnepelte.

* Balog Tuta meghalt.

Az országos hirre vergődött cigánylegény, Kolumpár Balog Tuta, aki főcinkosa volt a dánosi rablógyilkosságnak tegnap meghalt. A hatalmas termetű cigány legényt az illavai rablevegő teljesen megtörte úgy, hogy a haramia tüdővészbe esett s ebben tegnap meg is halt.

* Halálozás.

Mint őszinte részvétellel értesülünk, tegnap este egyenyed tíz órakor *Christó* Miklós Békésvármegye nyugalmazott árvaszéki ülnöke hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat felesége *Dus* Ilona és három kis árvája siratja. A halál városszerte részvételt keltett.

* A bejelentési hivatal ügye.

A bejelentési hivatal szabályrendeletét már előkészítették a különféle szakbizottságok s akként tervezték, hogy beterjesztik a csütörtöki közgyűlés elé. Nagyvárad város tanácsa azonban a kérdést levette a napirendről, mert a tanács még nem tárgyalta.

* A Pece rendezése.

A Pece-patak rendezésénél szükséges vizosztómű, sifon és zsilip elkészítésére megtartott árlejtésnél a legelőnyösebb ajánlatot a budapesti Melocco-cég adta be. Ennél az ajánlatnál az *Incze* Lajos és társa helybeli cég némileg drágább. A városi tanács olyan előterjesztést tesz a csütörtöki közgyűléshez, hogy tekintettel a csekély különbözetre s arra, miszerint a Melocco-cég ajánlata némileg hiányos, a közgyűlés az *Incze*-cégek adja ki a munkálatot.

* Tönkre ment a szociálista kenyérsütőde.

A nagyváradai szociálisták „Világosság” cég alatt kenyérsütődet állítottak fel s a városból 500 korona kamatmentes kölcsönt

Nincs többé lábfájás!

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezze be, mert az ő töle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512

eszközöltek ki. A vállalat azonban nem reusált s a cég tönkre jutott, mindenét elárverezték. Most kéri a várost, hogy ezen 500 korona kölcsönt, mint 192 korona villamámért járó tartozásukat a város engedje el és írja le.

* **1000 koronát kérnek.** A nagyváradai gör. keleti egyház a Szent László-téren már 125 éve álló u. n. holdas templomot most renováltatja. A költségek mintegy 20000 koronába kerülnek. A lelkeszi hivatal azon kérelemmel járult Nagyvárad városához, hogy a renoválás költségeire 1000 koronát adományozzon méltányosságából.

* **Jótevény alapítványok létesítése.** Özv. Weinberger Jakabné, férje elhunyt alkalmából 25.000 koronát adott át Nagyvárad városának jótevény-célra. Ez összegből a városi tanács, a család óhajához képest 5500 koronát kifizetett különböző jótevény intézményeknek; 500 koronát pedig beutalt a városi árvaház javára. A fennmaradó 19.000 koronából két alapítványt létesített és pedig 15.000 koronát egy nagyváradai nyomorék gyermekek otthonára, 4000 koronából pedig Weinberger Jakab neve alatt tanulmányi ösztöndíjalapot létesített. A két alapítványról az alapító oklevelet a tanács elkészítette s elfogadás végett bemutatja a csütörtöki közgyűlésnek.

* **Ki volt az öngyilkos.** Csütörtökön a Nemzeti-szállodában öngyilkossá lett egyén személy azonosságát tegnap végre megállapította a rendőrség. A nyomozás egyetlen kiinduló pontja az elhunytak cipőjén levő szalontai cégjelzés, s ezenkívül még az is volt, hogy a halott karján nagy L. K. betűk voltak betetovirozva. A rendőrség újabb megkeresésére tegnap végre jelentkezett Szalontán Szentmiklósi Kálmán szabóiparos, akinél az öngyilkos huzamosabb idő óta dolgozott és akitől mult hó 29-én jött el egyenest Nagyváradra és itt öngyilkossá lett. Az illető *Leitli* Károly 34 éves nagykarolyi illetőségű tönkrement szabóiparos, aki feleségét, kitél válófélben van, Nagykarolyban elhagyta és Szalontára jött munkát keresni. A rendőrség táviratilag értesítette az aszszonyt férje öngyilkosságáról és arról, hogy Leitlit ma temetik a hullaházból.

* **Ki találta meg.** Tegnap reggel fél 10 óra tájt a Körös-utca, Hármass-utca és Nagy Teleki-utcai utvonalon egy szegény cselédleány elvesztett egy kis pénzes erszényt és ebben egy reábizott 5 koronás pénzt. Ezuton kéri az erszény megtalálóját, hogy az erszényt és pénzt a rendőrséghez beszoigálatni sziveskedjék.

* **Megtakarítja a fürdőzéseköltségeit,** aki Biharvármegye legkellemesebb és legolcsóbb nyaralóhelyén a révi Zichy barlanghoz kimegy. E gyönyörű természeti szépségekkel megáldott helyen most nyílt meg a kényelmes, modern 16 szobás »Luiza«-szálloda, ahol olcsó áron kitűnő ellátás kapható. Remek kirándulóhelyek, a Sebes Körözs partján készített jó karban tartott turista utak, külön vasutállomás és egészséges, ózondus levegő teszik ezt a kirándulóhelyet oly kellemessé, hogy aki egyszer megismeri, ide mindig visszavágyik. Kitűnő ellátásról a nagyváradai közönség előtt jól ismert Grósz József vendéglős gondoskodik, aki kizárólag az uradalom tisztán kezelt körösvölgyi borait méri ki.

* **Tündérváros Nagyváradon.** Mert csakugyan tündérvárosnak lehet nevezni *Paizs Béla* vendéglős kertjét, — a melyet a »*Világ-közepéhez*« címez és a Bethlen utcában van. Vannak ott gyönyörű szőlőlugasok — családok és magán társaságok részére — téli és nyári kuglizó, rossz idő esetén fényes fedett helyiség.

* **Az Európa-szállodában** minden délután 4 órától zene, melyet Ponta Kálmán jó szólista kitűnő zenekara szolgáltat. Ugyanott elsőrangú mozgófénykép előadás van minden este, belépődíj nélkül. A mai műsor a követ-

kező: Házastársak válnak (komikus). A mászó bosszúja (bohózat). Hülye Matyi rögeszmeje (megható). Nagy léghajóverseny Berlinbe (sport). Az ügyetlen pincér (bohózat). Feketelelkű apa (életkép). Különös főnyeremény (bohózat). Mefisztó varázslásai (színes, látványos).

* **Nemzeti-kert.** *Kecskeméthy* István kert utcai »Nemzeti-szálloda« kerthelyiségében minden este belépődíj nélkül mozgófénykép előadás tartatik. A mai műsor a következő: Tengeri ütközet (szenzációs). A mászó bosszúja (szenzációs bohózat). Anyátlanul (dráma). Viszsaemlékezés a kandalló mellett. Keresd meg kenyeredet. Nelly a szép szobaleány.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Tatárjárás, este: Szökött katoná.

Hétfő: Vfygázz a nőre (ujdonság), a Góth-pár felléptével.

Kedd: Ugyanaz.

Szerda: Visszatérés Jeruzsálembe ujdonság a Góth-párral.

Csütörtök: Ugyanaz.

A műsor további részét később állapítja meg az igazgatóság.

Hangverseny a Szökött katonában.

Ma, vasárnap este Szigligeti híres népszínművét, a Szökött katonát eleveníti föl a színház igazgatósága. Ebben a zamatos, törlömetsett eredeti énekes népszínműben a színház java erői lépnek fel: Angyal Ilka, Batizfalvy Etza, Kassay Károly, Pápai Lajos, Szarvasy Sándor, Sik Rezső, Gózon Gyula, Asszonyi László, T. Pogány Janka, Sárvári Nusi és még számosan. Az előadás érdekessége azonban az a nagyszabású hangverseny lesz, amelyet a darab harmadik szakaszába illesztenek be. A Zrinyi-kávéházbeli híres jelenetben fog lejátszódni az érdekes hangverseny, amelyben a következő sok élvezetet ígérő számok lesznek: I. Szathmáry Árpád kuplét. II. Diósi Nusi Carmé, olasz da. III. Lányi Edit kuplét. IV. Kassay Károly kuplét. V. F. Károlyi Leona a) opera áriák, b) Marion műdal Várad Aladártól. A hangverseny iránt érthető érdeklődés mutatkozik.

* **Vendégszereplések.** A színház gondos igazgatósága hogy megindította a vendégszereplések sorát, most nagy ambícióval törekszik fenntartani az érdekesebbnél-érdekesebb vendégszereplésekkel a közönség érdeklődését. Ezen a héten a Góth pár lép fel két ujdonságban. A legközelebbi időben pedig a híres komikus, Vendrei jön le Tapolczi Dezsővel. A vigszínház e két nagyírű művésze a Naftalinban, Héltai e kacagtató nyári bohóságában fog emlékezetes mulatságot szerezni a nagyváradai közönségnek. Utánuk Tihanyi Miklós, a nagyváradai színházjárók régi kedvenc ismerőse jön le vendégszereplésre és még számos nagynevű művész. E vendégszereplések alkalmával igazi nyári bohóságok, a Fenegyerek, Feneányok, Ne hagyj magad Schléizinger s a több e fajta könnyű vidámságok kerülnek színre majd az átalakított nyári színpadon.

IRODALOM.

* **Élet.** A magyar katolikus családok fényes kiáltásu hetilapja új félévet kezd most megjelent 27 füzetével. Ez a füzet is szebbnél-szebb illusztrációkkal van tele; különösen érdekesek József Ferenc főhercegnek, József főherceg fiának amatőr felvételei s a budai Halászbástyáról készült művészi felvételek. A szövegben a követték az prózai és verses közlemények foglaltatnak: *Manytay* Ernő: Magyar közép-osztály. *Szivós* Béla: Ferke világgá ment. *Sajó* Sándor: Kincés hajó. *Petrik* Albert: A Halászbátya. *Zsoldos* László: Gyógyóka. *Manclau*

Catulle: Az eső. *Konrádné Kelen* Jolán; Két nyár. *Kanizsay* F: A kultura apostolai. *Bán* Aladár: Midőn a réten járok. *Zsoldos* Benő: Egy híres gyászdal születése. Kultura. Az élet.

EGYESÜLETEK.

*) **A mezőgyáni olvasó-egylet sorsa!** A mezőgyáni közönség már régi időktől fogva pártoskodva él. A függetlenségi párt és a régi szabadelvű párt áll ott egymással szemben. A szabadelvű párt élén az előjárósággal, mindenáron azon van, hogy a függetlenségi párt összetartó intézményét az ottani olvasó Olvasó-Egyletét feloszlassa. Ez előtt hét évvel az előjáróság panaszt is tett az egylet ellen és ennek alapján az alispán kérte az egylet feloszlását. A kérelmet a belügyminiszter nem teljesítette. Ekkor az előjáróság illetve a szabadelvű párt cselhez folyamodott. Mintegy negyvenen bejelentették az egylet vezetőségének, hogy ők belépnek, így akarták az egylet vezető szerepét magukhoz ragadni. A vezetőség azonban nem vette fel a jelentkezőket, mire az előjáróság ismét az alispán útján kérte a belügyminisztertől az egylet feloszlását. A belügyminiszter tegnap értesítette *Glac* Antal főispánt, hogy az egyesületet nem oszlatja fel, mert az egylet ellen felhozott panaszokat nem látja beigazoltaknak.

TÁVIRATOK.

Politikai gyilkosság Zágrábban.

Zágráb, július 3. Iván-Zelmi községben Marnics ügyvéd, aki Franh pártjának a híve tegnap a Startsevics párt egyik tagjával Pucekkel ment az utcán amikor politikai vitába egyeledtek, melynek összeszólalkozás lett a vége. Marnics az összeszólalkozás hevében revolvert rántott és azzal társát lelőtte. Pucek az éjjel meghalt.

Gyilkos tüzér.

Budapest, július 3. A mult évben nagy izgalomba hozta a fővárost az a gyilkosság, melyet a Gellért-hegyen követett el egy tüzér és egy polgár. Az áldozat Gaeugh Mariska 23 éves cselédleány volt, akinek gyilkosait a legnagyobb kutatás dacára sem tudták megkeríteni. Tegnap a fővárosi rendőrségen jelentkezett egy bérkocsis, hogy ő tegnap este egy tüzér társaságot vitt haza és ezek, akik különben részegek voltak, igen érdekes részleteket mondtak el a már feledésben ment gyilkosságról. A részeg tüzerek valamelyike valószínűleg vagy a gyilkosok egyike, vagy pedig tud a gyilkosról. A rendőrség most újból megkezdte a nyomozást.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. K. Előbb b. soraiból úgy vettük ki, mintha a regény készlen volna s épp azért kértük annak beküldését. Csak olyan regényt közölhetünk, melyet előzetesen egész terjedelmében átolvasunk s így sajnálatunkra nem mehetünk bele abba, hogy a regényt folytatásokban vegyük át. Sziveskedjék az egész munkát beküldeni. Üdvözlét!

A szerkesztőség vezetője

Dr. VUOSKIOS GYULA.

APRÓHIRDETÉSEK.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Apróhirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi Dezső-utca 5 szám. Telefon szám 263.

Németül játszva

megtanulni vágyók küldjék címüket a kiadóhivatalba. A világhírű Berlitz-módszer szerint mindenki németül beszélni, írni, legrövidebb idő alatt és perfektil megtanul.

Eladó ház.

Kert-utca 5 számú Bőlcse-utca 11 számú házak olcsón eladók. Értekezni Kert-utca 5.

Shuttlewort 4 lóerejű

cséplőkészlet új 12 héti volt üzemből 8 lóerejű teljesen javított cséplőkészlet. 8 ló erejű használt üzemből. Leóomobil eladók Kugler és Andrányi Nagyvárad.

udally Bálint

készít papi, katonai, diszmagyar, sport és mindenemű őr divat ruhákat. Lakása Sal Ferenc-u. 14 a.

Weisz Izsó

bádogos és vízvezeték berendező, elvállal új munkát és javításokat. Kolozsvári-utca 17.

Lakás

keresőknek ajánljuk próbálkozzanak meg a Tiszántúli apróhirdetéseivel.

Legszebb

kivitelű nyomtatványokat a Szent László-nyomda készít. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca.

Elegansan

csak az járhat aki Körösi őr szabónál dolgoztat. Körözs-utca 44.

Szives

figyelmébe ajánljuk vegyi tisztító és ruhafestő intőzetünket öltönyök, női ruhák, selyem blousok, batizst ruhák, függönyök stb. tökéletes és gyors tisztítására vagy festésére. Gyász-estben ruhák soronkívül festetnek feketére. A tisztított ruhák kívánatra kijavittatnak. Varga és Nagy műfestészeti és vegyészeti mosóintézet Nagyvárad, Szent János-utca 48. Üzlet: Fekete Sas épület. Passage 26-b. Gyűjtő telepek: Teleki-u. 24. sz. a. Hönig Albert. Színház-u. 4. sz. a. Székely Imre.

Fontos mindenkinek

tudni, hogy üvegezést, képrámázást legolcsóbb árban Goldberger üveg és porcellán kereskedő készít. Ugyanott egy puld eladó. Tanulók felvételnek Teleki-utca Weisz Károly-ház (Joó Lajos mellett.)

Fávémérés.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudására hozni, hogy Kossuth-utca 8 szám alatt kávémérést nyitottam. Naponta friss uradalmi tej és tejtermékek. Kis kávé 7 kr., nagy kávé 9 kr. Helybeli és vidéki lapok.

Grünfeld Jozefin

női ruhatermék Körözs-u. 17 szám alá helyezte át.

Lőrinc Lajos

kárpitós Nagyvárad Kolozsvári-utca 30. Elvállal a szakmába vágó mindenemű új munkát és javításokat.

Kauczil és Széles

műbutor asztalosok Körözs-utca 9. Jutányos árban készítenek háló és ebédlő szoba berendezéseket.

Cimbalmot

(pedálosat) keresek megvételre. Cím a kiadóba

Tanuó

felvétetik Benkő könyvkereskedőnél Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Petheő Zsigmond

mázoló lakása: Uri-utca 29. sz. Telefon szám. 875

Gazdasági gépek,

gőzmotorok, gáz, petroleum, benzin, nyersolaj, szivógáz-motorok és malomberendezések gyárilag javítottak és felszereltetnek. — Nagyvárad, Kolozsvári-u. 29-43. Debreczeni Lajos gépjavitó műhelyében.

Figyelem!!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kert-helyiségem megnyitott. Jónás Péter vendéglős Nagyvárad-Velence pályaudvar.

„Egyetértés“

kávéház. Egész éjjel nyitva. Mindennap cigányzene. — Női kiszolgálás. Kifogástalan italok.

Három

Pallas-Lexikon, teljes 18 kötet olcsón eladó BENKŐ antiquariumában Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Fodrászterem.

Figyelmes kiszolgálás, polgári árak, havi és jegybérlet. Orenstein Izidor Szacsvai-utca 24.

Kiadó

Lukács György-u. 33. sz. 4 szobás utcai lakás előszobával mellékhelyiségekkel azonnal. Esetleg ezen ház eladó.

Eadó

egy jó karban levő gondonka 50 koronáért, ugyanott egy régi mester gondonka 200 koronáért. Cím a kiadóban.

Fiatall szilgyártó

ajánkozik uradalom, gyár vagy ipartelephez. Cím a kiadóban.

Kiadók

üzlethelyiségek ujonan alakítva, fűszerkereskedőnek vagy iparosoknak alkalmas. Szt. János-u. 4.

Egy

egészen új amerikai rendszerű 4 oktávós 3 változatu harmonium olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a legjobbakkal.

Tanonc

felvétetik Körösi János fé. fi szabónál Körözs-u. 44.

Finom

cukrász sütemények, fagyalt és jegeskávé: Kovács Endre cukrászdájában Szt. László-tér 12.

Eladó

Szigligeti-utcán a 6. sz. ház.

Bártfai cukrász.

Fő-u, Gerlicsi-ház. május 1-től kitűnő fagyaltot és jeges kávé készit naponta változatosan. Ugyan ott tisztán és tea vajból készült tészták és torták kaphatók darabonként 8 fillér Minden e szakba vágó megrendelést a legutányosabb fogad ok el.

Kepes Elek

orvosi kötszerész és keztyűs, Nagyvárad, Sas-szál loda. (Passage.) Késziték saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre kitűnő sérvkötőket továbbá haskötőket, gummi harisnyákat, egyenes tartókat, betegápolási cikkeket és minden e szakmába vágó munkákai a legutányosabb árban, jótállás mellett. — Szarvasbőr-lepedőket és vánkókat, valamint mindennemű másféle szarvasbőr-munkákat is késziték a legjobb kivitelben. Késztyű tisztítást és mindennemű javítást is felvállalok. Nők és férfiak részére külön próba-terem.

Házassulandók

figyelmébe!

Vas- és rézbutor, matracok, sodronybetétek, divánok, falitükrök, képek, szentképek. ablakredőnyök előnyösen beszerezhetők Fried és Társánál Nagyteleki-utca 16.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok, vezérlatok, gazdasági nyomtatványok, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, körlevelek, levélborítékok.

Elvállal és készit:

izléses kivitelben mindennemű

nyomdai munkákat jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok, bűt meghívók, táncrendek, etlapok, palackfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készitése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

! Hegyi üdülőhely Nagyváradon !
Páratlan a maga nemében!
Lobermayer Ferencz

(Karger-féle)

nyári étterme és kerthelyisége

— Vízvezék-utca 36. szám alatt. —

A város legjobb tekepályája.

Ez évben először; meleg konyha.

Csak a Karger-féle saját termései borok.

Pontos kiszolgálás. Cigányzene.

!! A város legárnyasabb kertje !!

MINDENMŰ

BUTOROK

Telefon 517.

háló- ebédlő- és szalon berendezések a legszolidabb kivitelben a részlet fizet megfizetése folytán **legolcsóbban** :: vásárolhatóak

Telefon 517.

Stern Vilmos

kárpitos és butorüzletében

Nagyvárad, Nagypiac-tér, (Óvári-ház)

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigorúan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgóképek előadás. *Kizárólag saját szüretelésű borok* Frissen csapolt kőbányai sör. Estéknél cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak. ::

Hirdetmény.

A Nagyvárad Áruháza részvénytársaságot alapított alulírott pénzügyi intézetek áruházi részvényeiket 100 koronájával aladták azon kikötéssel, hogy vevő köteles minden részvényestől — kik részvényeiket eladni akarják — a részvényeket ezen árért átvenni. Mivel ezt a részvényesek tudomására hoztuk, felhívjuk, hogy eladni szándékolt, üres forgatmánnyal és részvényeivel ellátott részvényeiket e célból f. é. július 1-től f. é. aug. 1-ig alulírott pénzügyi intézetnél mutassák be.

Kelt Nagyváradon, 1909. június 26.

Biharmegyei kereskedelmi ipar- és termény hitelbank r. t.
 Nagyvárad takarékpénztár r. t.

Alapított 1889-ben. Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a

TELEFON 180. TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szives figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padló fénymázam, kerti butor festékeim mindenféle színben. brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem vevőimet 20 év óta elismert pontos kiemelésben és első árban részesítem.

!! Kérem címemre ügyelni. !!

Pénz.

Olesó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Hazak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellizálás

saját költségére elvállalja és finanszírozza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár, bankbizományi és hitelforgalmi iroda Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Vas és rézbutorok

Rézdiszes vaságyak, gyermek ágyak, mosdóasztalok, sodrony ágy betétek a legszebb kivitelben, — helyszüke miatt a legolcsóbb árban kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedőnél

Nagyvárad, Kossuth-u. 10.

«MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET»

NAGYVÁRAD.

Fekete Sas Palota, a «Magyar Bank» helyiségében.

1909. július 1-én nyílik meg a harmadik évtársulat, mely három évig tart. A belépő tag hetenkint 20 fillért fizet be egy üzletrész után.

Az első és második évtársulatban 12.000 üzletrész van jegyezve.

A három év eltelté után a tag a befizetett tőkét és a részes nyereségyrészt készpénzben megkapja.

A szövetség tagjai kezes nélkül kaphatnak kölcsönt.

Befizetett összegük négyötöd részét bármikor kivéhetik.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

a izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron alul.

Amennyiben **izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák,** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Kecskeméthy István

étterme, sörcsarnoka, kavéháza, legszebb kerthelyisége **NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.**

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű
:: tisztán kezelt hegyi borok ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák
étlap szerint, vagy megállapított árak mel-
:: lett elfogadtatnak. ::

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak
:: mellett ::

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmét felhívni, hogy vendég szobáimat ujonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok. Ugyisint a szállóhely olcsó ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténként? csak is a NEMZETI SZALLODA hűvös és kellemes kerthelyiségében, hol minden este mozgófénykép előadások tartatnak cigány zené mellett. Minden második nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlője.

Megnyilt

a
Bunyitay ligeti USZODA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására juttatni, hogy ujonnan berendezett

uszodámat

a fürdő ióényre megnyitottam és a nagyérdemű közönség rendelkezésére boesájtom. Semmi költséget nem kimélve, ujonnan berendeztem I. oszt. férfi és I. oszt. női kényelmes tükörlühdöt és kabinokat, valamint a szórakoztató közös tükörfürdő berendezése, amely minden más uszodát felülmul.

Vize tiszta és friss, hegyekről áramló jó friss levegője, parkirozott udvar.

Jégbehűtött italokrol gondoskodva, valamint fürdőruhák, bérletek és fürdőjegyek a pénztárnál válthatók és az uszni tanulás is itt jelentendő be.

Tisztelettel

Pankolits Károly

uszodatulajdonos.

Lapárusítók

férfiak és nők napi 2—4 kor.
keresetre azonnal felvételnek.

Cim a kiadóban.

Képes levelező-lapot

csak

Benkő

antiga riumában lehet igazán
nagy választékban kapni
Nagyvárad, Rakóczi-ut.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a

Bihar Sörcsarnokunk

vezetésével megbiztuk **POPOVITS SÁNDOR** kit is jóindulatu támogatásban részesíteni és vendéglőnket és sörkimérőnket továbbra is szíves látogatásukkal szerencsételni kegyeskedjenek

Kiváló tisztelettel

Krausz Béla és Társa

Üzletmegnyitás.

Alulirott a Bihar vendéglő és sörcsarnok vezetésével megbizott, van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Bihar sörcsarnok és étterem vezetését átvettem. Legfőbb igyekezetem lesz a n. é. közönséget jó kiszolgálás által kielégíteni.

Tisztán kezelt gyári kimérésben világos N.-Várad sör és Szt. László gyógymaláta sör, továbbá hamisítatlan Nagyvárad és érmelléki bokok, kitünő magyar konyha igen mérsékelt árak mellett a legjobb és legpontosabb kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Popovits Sándor,
megbizott.

A «Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezet» t. évi július hó 1-én, Nagyváradon a Bémer-téri Poyvár-ház első emeletén megkezdte működését és megnyitotta az **első 3 és 6 éves évtársulatait.** Alulirott igazgatóság felhívja a város és vármegye közönségét a szövetkezet kötelekábé való belépésre.

A Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezetbe beléphet mindenki, a ki magát heti 1 koronás törzsbetéttel fizetésére kötelezi. Minden tag több törzsbetéttel is jegyezhet.

Befizetések a szövetkezet hel- iségében eszközleendő. Vidékiek a befizetésre postai csekklapot kapnak. A «Nagyvárad Első Kölesönző és T. szövetkezet» tagjainak heti befizetéseikkel kamatozó tőkét gyűjt tagjainak, a belépéskor előnyös kölesönöket nyújt, kezesség mellett kötelezvény vagy váltóra, ingatlanokra betáblázás mellett. Ezen kölesönök a heti befizetésekkel, melyek a befizetőnek kamatoznak, fizethetők vissza a 3 vagy 6 év időtartam alatt. Minden tag a belépéskor annyi kölesön felvételére van jogosítva, a mily összeget törzsbetéteivel befizetni kötelezett. Egy törzsbetétt 3 év alatt 150 kor, 6 év alatt 300 kor. hitelre jogosít. Abefizetett törzsbetétek részesednek a szövetkezet tiszta jövedelmében. Beiratkozások a «Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezet» Bémer-téri helyiségében tejesíthetők.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Lukács Ödön
Nagyvárad városi tanácsos, alelnök.

Száhlender Károly
nagybirtokos, elnök.

Dr. Sarkadi Lajos
ker. és iparkamarai titkár, alelnök.

Aufricht Mór
termény kereskedő.

Dr. Grösz Menyhért
kir. törvényszéki orvos.

Dr. Rezső Mór
ügyvéd.

Blayer Lajos
földbirtokos, (P.-Pernyes.)

Lichtmann Menyhért
birtokos (Monos-Petri.)

Szmaassenka Ernő
vasuti igazgató.

Barta Béla

Dr. Mártonffy Marczel

Dr. Thury László

a Bihar-Szilágyi olajipar r. t. igazg.

Dr. Fássy Lajos

Dr. Pácz Sándor

Dr. Váruai Ferencz

Biharvármegye tisztí ügyésze.

prem. kanonok, gimn. tanár.

ügyvéd.

Dr. Popper Akos

a Központi Takarékp. igazgatója.

Dr. Halász Márton

ügyvéd, jogtanácsos.

**MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA-
TOS GYÓGYEREDMÉNYEKA**

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható **Wurst József** fűszer-
csemege- és ásványvíz kereskede-
sében N.-Várad, Rakóczi-ut 7. sz.

Uj üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi prakszison** után épület-üvegezési és képeretkezési üzletemet **Olaszi, Szt. János u. 2.** Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szolid kiszolgálással megnyerjem. — Épület üvegezést és képeretkezést a legnagyobb pontossággal teljesítem, üvegporcellán, konyha edényeket jutányos áron szolgállok. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Dluhopolszky) Alajos.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, dísznövények és menyasszonyi koszorúk **mélyen leszállított árban** kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** :: **IRMA**, művirágkészítő. ::

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern princzesz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket**, és **izléses toalett-eket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej modern divattal haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
DR. ASCHENBRANDT-féle

Bordói por

amint azt úgy a külföldi, mint kilenc éves hazai tapasztalatok igazolják Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerekek között a leghatásosabb!

A lisztharmanat legbiztosabb gyógy és óvszere a **dr. Aschenbrandt-féle**

Réz kénpor

mely a szőlőt egyuttal az antraknózis ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kgr.-os zsákban kg.-kint	bordói por	68 fillér.
10 és 5 >	bordói por	72 >
2 >	bordói por	73 >
50 >	rézkénpor	45 >
10 és 5 >	rézkénpor	49 >
2 >	rézkénpor	50 >

Gyártás korlátolt! Tessék szükségletét **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Andrányi Károly és fiánál, Nagyvárad, Kiss Károly fiánál, Nagyvárad, Pontelli Emőlnél, Biharpüspöki, Klein és Grünfeldnél, Eleds.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és
:: fényképező cikkek üzletet ::

átvettem, melyben ezen áruk nagy választékát raktáron tartom és azokat jóállás mellett pontosan javítom. Főtörekvésem, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát kiérdemeljem, miért is becses pártfogást kérve vagyok mély tisztelettel

PETRI ÁRPÁD

órásmeister, látszerész és műszerész.
«KODAK» gépek és filmek kizárólagos raktára Nagyvárad és Bihar-
:: megye részére. ::

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak főtálmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Ertesítés.

Tisztelettel értesítem szives pártfogóimat, hogy lakásomat Szaniszló-utca 46. sz, alól Keskeny-utca 9. saját házamba helyeztem át

Kiváló tisztelettel

Kiss István építési vállalkozó
Nagyváradon.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu ESSLINGENI FAREDŐNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok, tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál

Szent János-utca 25. szám ■ Versenyképes árajánlattal szívesen szolgállok.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek.

Telefon 491. szám

Tavaszi füződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom előnyösen ismert mellfűző üzletemet, hol a fűző **párisi és bécsi** modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fűzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetők meg,

Raktáron tartok **fűzőket** nagy választékban **3 koronától feljebb**. Fűzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Szíves meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsű pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfűző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.
Szolid árak! Külön próbaterelem!

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük jó ismerőseinket, barátainkat és a t. közönséget, hogy a Torna-u. és Nagypiac-tér sarkán levő

Temesvári sörcsarnok éttermét

f. évi június hó elsején, ujjonán átalakítva átvettük.

Többféle hegyiborok. Dalmáciai édes vörös bor. Kitűnő frissen csapolt sör. Kifogástalan házi konyha,

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel:

Lökösházy László és Lökösházy Béla
vendéglősök.

Női kiszolgálás! Reggelig nyitva!

Abonánsok felvétetnek!

«Félreértések»

elkerülendők.»

Gyöngyvirág Fantasie.

Csodálatosan természetes virágillat, melynek parányi érintése által fehérneműn, keztyűn, levélpapíron, ruhabélésen, haj vagy kézen, mivel szeszmentesen készül, elragadó finomságával kiváló tartósan használható, pecsétet nem hagy, csinos toronyalaku fadobozban

3 koronáért kizárólag

BERGER SÁNDOR

«Savoly» illatszertárában

Nagyvárad, Bémer-tér kapható.

Postai szétküldés naponta utánvétellel.

Telefon 667.

Telefon 667.

Biró István

cipész mester

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásuakat. És **egyéves önkéntes uraknak** minden fegyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legjutányosabban. —

Olosó árak!

Pontos munka!

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toaletteket, stb. stb.

Kitűnő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtalanít!

Ára 80 fillér.

Kapható az »ARANYAS« gyógszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

UJ!

UJ!

UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű diszitő és butorra való
:: paszományok készítői ::

Fővárosi izlés! Olosó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradai tisztviselő fogyasztási szövetkezet szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

MAGYAR BANK

Részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota

ALAPTŐKE

1,000.000 korona

Elfogad betéteket.

Előleget ad értékpapírokra.

Elfogad letéteket őrzésre.

Leszámitol váltókat.

Törlesztéses (amortisatiós)

: jelzálogkölesönöket:

engedélyez házakra és vidéki birtokokra.

Magyar Zsirművek Részvénytársaság Nagyváradon.

Gyártelep és központi iroda :

Gilányi-utca **11.-15.** szám.

Telefon interurban 86. sz.

Városi raktár:

Zöldfa-utca (Kurländer-ház)

Telefon 901. szám.

Értesítjük a tisztelt *háziasszonyokat*, hogy *városi raktárunkban*, hol gyártmányaink, nevezetesen *kókuszszőr, csőtészta és szappanok* minden faja a legkisebb mennyiségben is eredeti *gyári* áron lesznek kaphatók.

Különösen felhívjuk szíves figyelmüket «*Hableány*» védjeggyel ellátott

Gyöngy Szinszappanunkra

mely csodálatos tisztító erejét a legjobb nyersanyagok leggon-dosabb kiválasztásának köszönheti.

Gyöngy Szinszappanunk

kiméli a kezeket és a fehérműt. Megtakarít pénzt, időt, mun-kát és fáradságot, en-nélfogva kiméli az egészséget.

Gyöngy Szinszappanunk

kiválóan alkalmas minden elgondolható mosási célra, személyes használatra fehér és színes vászonneműek mosására, konyha-edények, szőnyegek tisztítására stb. stb.

Tisztaságáért 20000 koronával szavatolunk.

REISZ MIKSA

butorgyára

Békéscsaba.

Nagyvárad.

Kizárólag saját gyártmányu, elsőrendü békéscsabai
butorok eladása

 olcsó gyári árakban.

Modern vas- és rézbutor!

Rajziroda!

Nyitott a Szent László-vasúthoz, Nagyváradon